

Skotsko: Jak premiérka Nicola Sturgeonová získala evropskou podporu pro nezávislost na Spojeném království?

- CZ24 News | 4. prosince 2022

SOTSKO/EU: Efektivní diplomatické vztahy s evropskými partnery mají zásadní význam v případě, že by se Skotsko po odchodu ze Spojeného království vrátilo do EU.

Druhé referendum o nezávislosti Skotska je prozatím vyloučeno na základě rozhodnutí [britského nejvyššího soudu](#), že skotská vláda nemůže vyhlásit hlasování bez spolupráce s vládou Spojeného království.

Premiérka Nicola Sturgeonová nicméně slíbila, že bude pokračovat v prosazování programu nezávislosti. Ve své vzdorovité reakci na rozhodnutí nejvyššího soudu uvedla, že rozhodnutí pouze „[blokuje jednu z cest k tomu, aby byl hlas Skotska slyšet](#)“, místo aby za celou záležitostí definitivně udělalo tlustou čáru, napsala Carolyn Roweová pro *The Conversation*.

Vzhledem k tomu, že hledá další „cesty“, budou vztahy s ostatními státy pravděpodobně ještě kritičtější. Doufá, že podpora mezinárodních spojenců může být využita jako páka při jejím úsilí o nezávislost.

Zatímco skotská vláda má různé přenesené pravomoci – například v oblasti zdravotnictví a školství – zahraniční záležitosti zůstávají výsadou vlády Spojeného království. Jedná se o otázku, která je „vyhrazena“ parlamentu Spojeného království, takže vlády Skotska, Walesu a Severního Irska musí následovat Londýn.

Přesto je zřejmé, že se Skotsko zapojuje do významných mezinárodních aktivit. Zřídilo [zastupitelské mise v zahraničí](#) a provozuje síť na vysoké úrovni.

Většina měst a regionů uplatňuje mezinárodní strategii, a to především za účelem využití ekonomických příležitostí. Od nástupu Skotské národní strany (SNP) do úřadu se však aktivity skotské vlády v mezinárodní sféře zřetelněji zaměřují na podporu nároku Skotska na suverénní status. To je samo o sobě důkazem „proto-diplomacie“, mezinárodních vztahů, které se snaží napodobit tradiční diplomacii s cílem podpořit legitimitu secesionistických nároků.

Termín „proto-diplomacie“ označuje strategii mezinárodních vztahů, kterou se snaží podkopat národní diplomatické úsilí. Zahraniční aktivity jsou prováděny v přímém rozporu s vnitrostátními postoji v mezinárodních záležitostech. Na hospodářské, sociální a kulturní vazby se zahraničím se tak roubuje separatistické poselství.

Sturgeonová již označila mezinárodní scénu za klíčové bojiště a [tvrdí](#), že „v době rostoucí izolovanosti zůstává silnou stránkou Skotska jeho internacionalismus“.

Nová spojenectví po brexitu

Brexit nabídl vládě SNP značný prostor pro nastínění jiného přístupu k EU, než jaký zaujímá britská vláda ve Westminsteru.

V roce 2021 se skotská vláda zavázala, že se v rámci možností přizpůsobí [acquis communautaire](#) – sdíleným právním předpisům Unie. Učinila tak přijetím tzv. zákona o kontinuitě ([Continuity Act](#)) skotským parlamentem. Ten stanovil pravomoci umožňující decentralizovanému parlamentu udržet krok s vývojem evropské legislativy, i když se širší vláda Spojeného království hodlala odchýlit.

Skotská národní strana potvrdila, že si přeje, aby se Skotsko po svém osamostatnění [opět připojilo k EU](#). Právní předpisy tohoto druhu by to tedy usnadnily, protože by nemuselo provádět rozsáhlé právní reformy, aby splnilo požadavky členství.

Efektivní diplomatické vztahy s evropskými partnery mají zásadní význam v případě, že by se Skotsko po odchodu ze Spojeného království vrátilo do EU, což vysvětluje, proč si Skotsko navzdory brexitu zachovává velkou přítomnost v srdci EU. Zatímco vláda Spojeného království omezuje své aktivity v Bruselu a provozuje menší diplomatické zastoupení při EU, skotská vláda se snaží posílit své vlastní.

Do vedoucích funkcí ve skotské diplomacii byli jmenováni bývalí významní představitelé britského ministerstva zahraničí, čímž se činnost EU dostala na vyšší úroveň. Mezitím byl navýšen počet zaměstnanců v Bruselu a rozpočet na jejich činnost v roce 2021 přesáhl [2 miliony liber](#).

Jasným cílem je poskytnout silnou prezentaci skotských zájmů v Bruselu, aby si evropští lídři udělali představu o tom, jak by vypadalo nezávislé Skotsko, což by následně usnadnilo realizaci tohoto cíle.

Dalším klíčovým bodem mezinárodní strategie SNP je rozvíjet spojení mezi Skotskem a sousedními severskými a pobaltskými zeměmi podobné velikosti. Toto konkrétní sladění ilustruje, jak skotská vláda vidí Skotsko jako budoucího nezávislého aktéra. V roce 2022 skotská vláda [otevřela kancelář v Kodani](#), a to konkrétně za účelem podpory „politické spolupráce“ se severskými zeměmi a zviditelnění své hospodářské a kulturní činnosti v severském regionu.

Přemýšlení o budoucnosti

Tyto snahy dohromady představují plán budoucí skotské diplomatické strategie. V roce 2021 skotská vláda znovu otevřela „Scotland House“ v Londýně, mini velvyslanectví, které se kromě názvu snaží pěstovat vztahy, jež podporují diplomatickou činnost, jako je rozvoj obchodních a investičních vazeb nebo výzkum a inovace.

Zastoupení v Londýně rovněž napomáhá intenzivnějším bilaterálním vztahům s ostatními vládami a poskytuje Skotům stálou oporu na diplomatickém poli.

A tyto vztahy se již používají jako silný ukazatel záměru. V den rozhodnutí nejvyššího soudu byl Angus Robertson, skotský ministr zahraničních věcí, v Londýně na společné recepci s českým velvyslanectvím u příležitosti českého předsednictví [v Radě EU](#). Robertson využil této události k tomu, aby hovořil o možnostech „[budoucí spolupráce v politických otázkách](#)“.

V měkkém prostoru diplomacie připravují aktivity tohoto druhu půdu, na níž může být v budoucnu budována zahraniční politika nezávislého státu.

Proto-diplomacie zůstává na okraji každodenního napětí, které v současnosti charakterizuje vztahy [mezi Edinburghem a Londýnem](#). Strategie prosazování alternativní představy o Skotsku v myšlení spojenců v Evropě i ve světě však nabízí potenciálně plodnou cestu, pokud neexistuje bezprostřední vyhlídka na nové referendum.

[Dějiny státního zřízení](#) nás učí, že mezinárodní politika hraje v secesionistických hnutích zásadní roli. Ti, kdo usilují o právo na sebeurčení, musí přizpůsobit své strategie tak, aby získali vnější podporu pro svou mezinárodní legitimitu.

[ZDROJ](#)